

Asia T-411/07 R

Aer Lingus Group plc vastaan Euroopan yhteisöjen komissio

Väliaikainen oikeussuoja – Keskittymien valvonta – Päätös, jolla yrityskeskittymä todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi – Asetuksen (EY) N:o 139/2004 8 artiklan 4 ja 5 kohta – Asian käsittelyn lykkäämistä ja väli-toimia koskeva hakemus – Toimielinten välisen toimivallanjaon vastainen toimi – Komission toimivalta – Väliintulijalle osoitettavat väli-toimet – Täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus – Tutkittavaksi ottaminen – Fumus boni jurisin puuttuminen – Kiireellisyysedellytys ei täyty – Vakavan ja korjaamattoman vahingon puuttuminen – Vahingon syntymisen riippuvaisuus tulevista, epävarmoista tapahtumista – Riittämättömät perusteet – Kaikkien kysymyksessä olevien intressien vertailu

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys
18.3.2008 II - 417

Määräyksen tiivistelmä

1. *Väliaikainen oikeussuoja – Täytäntöönpanon lykkääminen – Väli-toimet – Myöntämisedellytykset – Toimen väliaikaisuus*
(EY 242 ja EY 243 artikla; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohta)

2. *Väliaikainen oikeussuoja – Täytäntöönpanon lykkääminen – Myöntämisedellytykset – Hakijan intressi saada täytäntöönpanoa lykättyksi*
(EY 242 artikla; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohta)
3. *Väliaikainen oikeussuoja – Välitoimet – Toimielinten välisen toimivallanjaon vastaiset toimet*
(EY 233 ja EY 243 artikla; neuvoston asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan 4 ja 5 kohta)
4. *Väliaikainen oikeussuoja – Tutkittavaksi ottamisen edellytykset – Hakemus – Muotomääräykset*
(EY 243 artikla; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohta)
5. *Väliaikainen oikeussuoja – Välitoimista päättävän tuomioistuimen toimivalta – Määräysten antaminen kolmannelle – Rajat*
(EY 243 artikla)
6. *Kilpailu – Yrityskeskittymät – Komission toimivalta – Toimet, jotka osoitetaan kielletyn keskittymän osapuolille – Edellytykset – Keskittymän toteuttaminen*
(EY 81 ja EY 82 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 7 artiklan 1 kohta ja neuvoston asetuksen N:o 139/2004 3 ja 7 artikla sekä 8 artiklan 4 ja 5 kohta)
7. *Väliaikainen oikeussuoja – Täytäntöönpanon lykkääminen – Välitoimet – Myöntämisedellytykset – Kiireellisyys – Vakava ja korjaamaton vahinko*
(EY 242 ja EY 243 artikla; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohta)

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 4 kohdan mukaan sellainen määräys, jolla määrätään välitoimia, on väliaikainen, eikä se vaikuta millään tavoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pääasiassa antamaan ratkaisuun. Tästä seuraa, että lähtökohtaisesti tällaisen määräyksen vaikutukset eivät voi olla

voimassa sen jälkeen, kun pääasia on käsitelty.

(ks. 45 kohta)

2. Kielteisen hallinnollisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä ei ole mahdollista vaatia, koska lykkäyksen myöntäminen ei muuta hakijan tilannetta. Koska hakijalla ei ole intressiä tehdä tällaista hakemusta, on vaatimus hylättävä muilta kuin siltä osin kuin täytäntöönpanon lykkääminen voi mahdollisesti olla tarpeen muiden hakijan vaatimien välimiöimien määräämisen takia siinä tapauksessa, että välimiöimistä päättävä tuomari katsoo, että vaatimukset otetaan tutkittavaksi ja että ne ovat perusteltuja.

(ks. 46–48 kohta)

3. Lähtökohtaisesti välimiöimistä päättävä tuomari ei voi määrätä sellaista välimiöimeä, jolla puututaan toisen toimielimen toimivallan käyttöön EY:n perustamissopimuksen laatijoiden tarkoittamasta yhteisön toimielinten välisestä toimivallan jaosta poiketen.

(ks. 49–51 kohta)

Näin ollen välimiöihakemus, jolla vaaditaan, että komissio määrätään soveltamaan tietyllä tavalla yrityskeskittymien valvonnasta annetun asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan 4 ja 5 kohtaa ja määräämään tietyistä toimista toista kielletyn yrityskestittymän osapuolta kohtaan, on jätettävä tutkimatta. Jos pääasiassa annettavassa tuomiossa todetaan, että komissiolla on

toimivalta määrätä asetuksen 8 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä, voisi komissio sille keskittymien valvonnan alalla myönnetyn toimivallan puitteissa niin tarpeelliseksi katsoessaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin täyttääkseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiossa sille asetetut vaatimukset siten kuin EY 233 artiklassa määrätään. Niinpä jos välimiöimistä päättävä tuomari hyväksyisi tämän vaatimuksen, tämä tarkoittaisi sitä, että se määräisi komission tekemään kumoamistuomion perusteella täsmällisiä päätelmiä, ja tällainen määräys ylittäisi sen toimivallan, joka pääasian ratkaisevalla tuomioistuimella on. EY:n perustamissopimuksella ja asetuksella luodun toimivallanjaon mukaan on kuitenkin komission tehtävänä sille keskittymien valvonnan alalla myönnetyn toimivallan puitteissa, erityisesti asetuksen 8 artiklan 4 ja 5 kohdan perusteella, määrätä tarpeellisiksi katsomistaan korjaavista toimenpiteistä.

4. EY 243 artiklan nojalla tehty välimiöihakemus ei saa olla epämääräinen tai

epätäsmällinen. Kuitenkin tapauksissa, joissa hakijan vaatimien toimien sisältö ilmenee riittävän selvästi hakemuksen muusta osasta, voi välitoimista päättävä tuomari todeta, että vaatimus ei ole luonteeltaan epämääräinen tai epätäsmällinen, ja siksi ottaa sen tutkittavaksi.

(ks. 52 ja 53 kohta)

5. Väliaikaisen oikeussuojan osalta EY 243 artiklassa määrätään selvästi, että ”yhteisöjen tuomioistuin voi käsiteltävänä olevassa asiassa päättää tarpeellisista välitoimista”. Väljällä sanamuodolla on selvästi tarkoitettu antaa välitoimista päättävälle tuomarille riittävästi valtaa määrätä mistä tahansa välitoimista, joita hän pitää tarpeellisina tietyn tulevaisuudessa annettavan lopullisen ratkaisun täyden tehokkuuden turvaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että yhteisöjen tuomioistuimen tarjoamaan oikeussuojaan ei jää aukkoja.

EY 243 artiklan täyden tehokkuuden varmistamiseksi ei siis ole poissuljettua, että välitoimista päättävä tuomari antaa määräyksiä suoraan kolmansille, jos se on tarpeellista, ja hänen laajaa toimivaltansa on rajoitettu silloin, kun on kyse vaikutuksista kolmansien oikeuksiin ja etuihin, vain tapauksissa, joissa vaikutukset tällaisiin oikeuksiin ja etuihin saattavat olla vakavat. Näin laajaa

harkintavaltaa käytettäessä on tässä mielessä otettava tarkasti huomioon välitoimien kohteena ja niiden vaikutuspiirissä suoraan olevien menettelylliset oikeudet, erityisesti puolustautumisoikeudet. Välitoimista päättävän tuomarin on ratkaistessaan, päätetäänkö tällaisissa tapauksissa vaadituista välitoimista, lisäksi otettava asianmukaisesti huomioon sekä *fumus boni juris*in voimakkuus että vakavien ja korjaamattomien vahinkojen syntymisen uhkaavuus kyseisessä tapauksessa. Vaikka kolmannella osapuolella ei ole ollut mahdollisuutta tulla kuulluksi välitoimimenettelyssä, ei välitoimien määräämistä sitä kohtaan voida sulkea pois, kun olosuhteet ovat poikkeukselliset ja kun otetaan huomioon välitoimien väliaikainen luonne, jos käy ilmi, että ilman tällaisia toimia hakija saattaisi joutua tilanteeseen, jossa sen olemassaolo on uhattuna. Välitoimista päättävä tuomari suorittaa arvioinnin silloin, kun hän vertailee kyseessä olevia intressejä.

(ks. 56 ja 59 kohta)

6. Komissio ei sovelle väärin yrityskeskittymien valvonnasta annetun asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan 4 ja 5 kohdan säännöksiä, joiden perusteella se voi määrätä toimista, jotka osoitetaan jo toteutetun kielletyn yrityskeskittymän osapuolille sen jälkeen, kun se

on todennut suunnitellun keskittymän, jossa on tarkoituksena hankkia yrityksen koko pääoma, yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, kun se toteaa siltä puuttuvan toimivallan estää hankkijayritystä käyttämästä tämän lopulta hankkimaan vähemmistöomistukseen perustuvia äänioikeuksia silloin, kun tämä ei omistamansa vähemmistöosuuden perusteella ole sellaisessa asemassa, että se voisi de jure tai de facto käyttää määräysvaltaa siinä yhtiössä, josta se omistaa vähemmistöosuuden.

Vaikka englanninkielisessä versiossa käytetty termi "implemented" voi periaatteessa aiheuttaa epävarmuutta siitä, mikä on näiden säännösten tarkka soveltamisala, sillä termin "implementation" määritelmä voi käsittää sekä "jonkun tavoitteen täyttämisen" että "voimaan saattamisen", kuten tämä on ilmaistu ranskan-, saksan- ja italiankielisessä versiossa, ranskankielisen version vertailu muiden yhteisön tekstien, joissa termi "implementation" merkitsee selvästi enemmänkin "täytäntöpanotoimea" kuin "jonkun tavoitteen täyttämistä", ja se, että komissio voi asetuksen 8 artiklan 4 kohdan perusteella vaatia keskittymään osallistuvia yrityksiä "purkamaan keskittymän", viittaavat kuitenkin siihen, että ensi näkemältä näissä säännöksissä tarkoitettu termin "implementation" määritelmä liittyy asetuksen 3 artiklassa määriteltyyn keskittymän täyteen toteuttamiseen ja siten määräysvallan hankkimiseen.

Tätä johtopäätöstä ei muuta väite siitä, että komissio pitää myös osittaista toteuttamista asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettynä, vaikka toimien seurauksena ei ole määräysvallan siirtyminen; tämän kohdan mukaan keskittymää, jolla on yhteisönlaajuinen ulottuvuus, ei saa toteuttaa ennen kuin se on todettu yhteismarkkinoille soveltuvaksi, ja että komissio ilmoittaa osapuolille, että niiden tulee pidättäytyä tällaisista toimista. Ensinnäkään komission toimintatapa, joka on sinänsä yleisesti merkityksellinen ja tärkeä ratkaistaessa, ovatko tietyt perustellut odotukset oikeutettuja, ei ole tältä osin ratkaiseva, ja yhteisön oikeuden tulkinta on yhteisöjen tuomioistuimelle, ei komissiolle, kuuluva oikeus. Toiseksi vaikka 7 artiklan 1 kohdan tulkittaisiinkin estävän vain määräysvallan siirtymisen komission käsittelyn aikana eikä vähemmistöomistukseen perustuvan äänioikeuden käytön kaltaisia toimia ilman määräysvallan siirtymistä, on otettava huomioon tiukat aikarajat, joiden puitteissa komission on tutkittava ilmoitettu keskittymä ja kartoitettava ne tekijät, jotka saattavat jossain tapauksessa antaa määräysvallan, mistä johtuen komission on perusteltua pyytää osapuolia pidättäytymään toimista, jotka voisivat johtaa määräysvallan siirtymiseen.

Tästä asetuksen N:o 139/2004 8 artiklan 4 ja 5 kohdan tulkinnaasta yhdessä sen

kanssa, että sen 21 artiklan 3 kohdassa kielletään jäsenvaltioita soveltamasta omaa kansallista kilpailulainsäädäntöään keskittymiin, joilla on yhteisönlaajuinen ulottuvuus, ei näyttäisi seuraavan asetuksen tarkoituksen kanssa ristiriidassa olevaa aukkoa. Sikäli kuin jäljellä oleva vähemmistöosuus ei ole enää kytköksissä määräysvallan hankkimiseen, se lakkaa olemasta ”keskittymän” osa ja jää näin asetuksen N:o 139/2004 soveltamisalan ulkopuolelle, eikä sen 21 artikla näyttäisi näissä olosuhteissa estävän kansallisia kilpailuviranomaisia ja tuomioistuimia soveltamasta kansallista kilpailulainsäädäntöä. Lisäksi vaikka asetus ei näyttäisikään soveltuvan kyseessä olevan kaltaiseen vähemmistöosuuteen, on mahdollista, että komissio voi soveltaa EY:n perustamissopimuksen kilpailumääräyksiä, erityisesti EY 81 ja EY 82 artiklaa, asianomaisten yhtiöiden toimintaan.

(ks. 89–92, 94, 98, 100, 101 ja 103 kohta)

7. Välitoimihakemuksen kiireellisyyttä on arvioitava sen perusteella, onko asiassa tarpeen antaa väliaikainen ratkaisu, jotta vältettäisiin vakavan ja korjaamattoman vahingon aiheutuminen välitoimea hakevalle asianosaiselle. Tämän kuuluu näyttää toteen, ettei se voi odottaa

pääasiassa annettavaa tuomiota tällaista vahinkoa kärsimättä.

Kun vahinko riippuu useasta tekijästä, riittää, että se on ennustettavissa riittävän todennäköisesti. Välitoimien hakijan on kuitenkin näytettävä toteen ne tosiseikat, joiden perusteella voidaan katsoa, että vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa voi aiheutua. Voidakseen arvioida, onko hakijaa uhkaava vahinko luonteeltaan vakava ja korjaamaton ja oikeuttaako se siten välitoimien määräämiseen, välitoimista päättävällä tuomarilla on oltava konkreettista näyttöä, jonka perusteella voidaan arvioida ne täsmälliset seuraukset, jotka vaadittujen välitoimien määräämättä jättämisestä jokaiselle kyseessä olevalle taholle todennäköisesti koituisivat.

Välitoimien hakijan esittämää väitettä siitä, että välitoimista päättävän tuomarin on sovellettava ”ennalta varautumisen periaatetta” ja että välitoimista päättävä tuomari voi määrätä turvaamistoimista odottamatta näyttöä väitetyn riskin todennäköisyydestä, ei siten voida hyväksyä.

(ks. 116–119 kohta)